

KOMUNIKAT z BADAŃ

NR 36/2016

ISSN 2353-5822

Polacy o oszczędzaniu energii i energetyce obywatelskiej

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Dwudziestego lutego 2015 roku uchwalona została ustawa o odnawialnych źródłach energii. Zawierała ona tzw. poprawkę prosumencką, która – dzięki systemowi wsparcia w postaci taryf gwarantowanych – umożliwiałaby obywatelom i małym firmom bezpieczne inwestowanie w mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii o mocy do 10 kW. Ustawa miała zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2016 roku, jednak 31 grudnia 2015 podpisana została jej nowelizacja, opóźniająca wejście w życie przepisów o pół roku, czyli do 1 lipca 2016.

Według Instytutu Energetyki Odnawialnej dotychczas już ponad 200 tys. Polaków zainwestowało w mikroinstalacje OZE do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej.

W styczniowym badaniu¹ zapytaliśmy respondentów o ich plany i zamiary dotyczące samodzielnego wytwarzania energii. W obszarze naszego zainteresowania znalazły się też działania ukierunkowane na oszczędzanie energii.

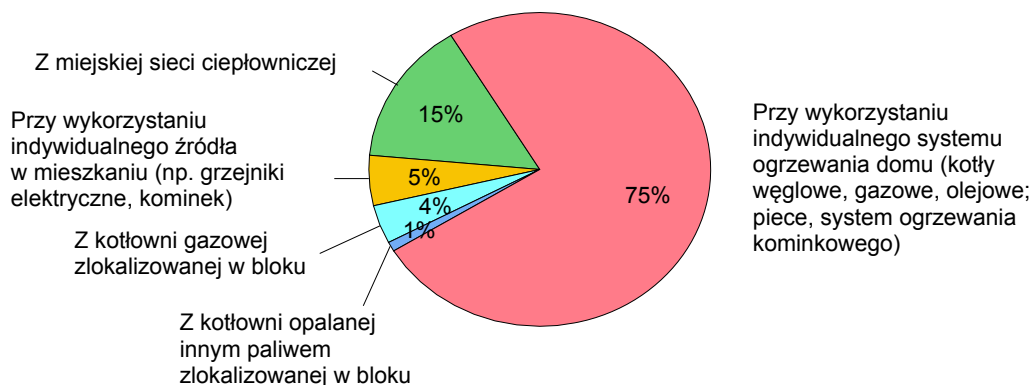
OSZCZĘDZANIE ENERGII

Jak wynika z danych GUS, w Polsce spośród 6 mln budynków aż 5,5 mln to domy jednorodzinne. Nie jest zatem zaskakujące, że przeważająca większość badanych (75%) deklaruje ogrzewanie mieszkania poprzez system indywidualny: kotły węglowe, gazowe, olejowe, piece czy system ogrzewania kominkowego. Na drugim miejscu, z 15% wskazań, plasuje się ogrzewanie z miejskiej sieci ciepłowniczej.

---

¹ Badanie przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 21–28 stycznia 2016 roku na liczącej 992 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Badanie zrealizowano we współpracy z Collegium Civitas.

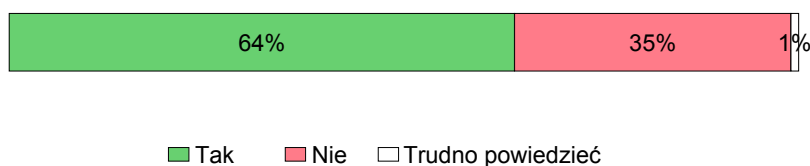
RYS. 1. W JAKI SPOSÓB JEST OGRZEWANE PANA(I) MIESZKANIE/DOM?

Deklarowany sposób ogrzewania mieszkania/domu ściśle wiąże się z wielkością miejscowości, co jest zapewne pochodną struktury budownictwa mieszkaniowego. Systemy indywidualne zdecydowanie dominują na wsi (93%). W miastach zauważalny jest większy udział miejskiej sieci ciepłowniczej, wzrastający wraz z ich wielkością. Największa dywersyfikacja struktury wykorzystywanych źródeł ciepła ma miejsce w największych miastach, gdzie udział systemów indywidualnych spada do 32%, największy odsetek mieszkańców deklaruje ogrzewanie za pośrednictwem miejskiej sieci ciepłowniczej (43%), a relatywnie znaczący udział mają indywidualne źródła ciepła w mieszkaniu, np. grzejniki elektryczne, kominek (13%) i kotłownie gazowe zlokalizowane w bloku (10%).

Istotnym czynnikiem pozwalającym – zdaniem ekspertów – ograniczyć koszty ogrzewania budynków nawet o połowę, jest termomodernizacja. Dodatkowe ocieplenie budynku to zysk nie tylko dla domowego budżetu, ale i dla środowiska – mniejsze zapotrzebowanie na energię ciepłą przekłada się na mniejsze zużycie węgla i spadek emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Blisko dwie trzecie ogółu badanych twierdzi, że budynki, w których mieszkają, są dodatkowo ocieplone. Termoizolację częściej deklarują mieszkańcy miast małych i średniej wielkości (od 66% do 71% wskazań), nieco rzadziej natomiast osoby mieszkające na wsi i w największych miastach (odpowiednio: 59% i 57%).

RYS. 2. CZY BUDYNEK, W KTÓRYM PAN(I) MIESZKA, JEST DODATKOWO OCIEPLONY?

Z uzyskanych deklaracji wynika, że termoizolacja budynków mieszkalnych najbardziej rozpowszechniona jest w województwie opolskim (83%), któremu niewiele ustępuje pod tym względem województwo zachodniopomorskie (76%). Najmniej docieplonych budynków jest natomiast w województwie dolnośląskim (54%).

Kolejnym elementem wpływającym na ograniczenie zużycia energii cieplnej są nowoczesne okna, zapewniające izolację termiczną. Posiadanie tego rodzaju okien w swoim mieszkaniu /domu deklaruje przeważająca większość badanych (84%).

Spśród tych, którzy obecnie nie mają w domu nowoczesnych okien, jedynie 18% deklaruje zamiar ich wymiany w ciągu najbliższych 12 miesięcy; częściej w porównaniu z innymi deklarację taką składają osoby pozytywnie oceniające własne warunki materialne.

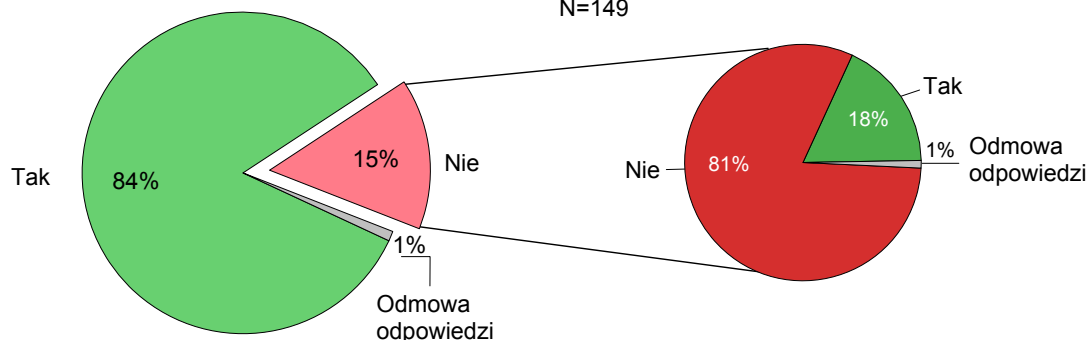
Analiza danych wskazuje, że kwestia posiadania okien zapewniających izolację termiczną nie jest postrzegana przez pryzmat ekologii – osoby, które już mają w domu takie okna bądź zamierzają je zakupić w najbliższym czasie, nie różnią się istotnie w swoich poglądach na ekologię w energetyce².

---

² Analizowano zawarte w tym samym badaniu pytania: 1) Czy, Pana(i) zdaniem, ocieplenie klimatu, emisja dwutlenku węgla do atmosfery oraz związane z tym zagrożenia środowiska naturalnego to problem ważny /nieważny? 2) Jak ważna jest dla Pana(i) kwestia zapewnienia czystego powietrza poprzez zmniejszenie zapylenia oraz ograniczenie emisji związków siarki i azotu? 3) Jak Pan(i) ocenia, czy Pan(i) osobiście i Pana(i) sposób życia ma wpływ na stan środowiska naturalnego? Patrz komunikat CBOS „Ekologia w energetyce – deklaracje i postawy”, luty 2016 (oprac. M. Gwiazda).

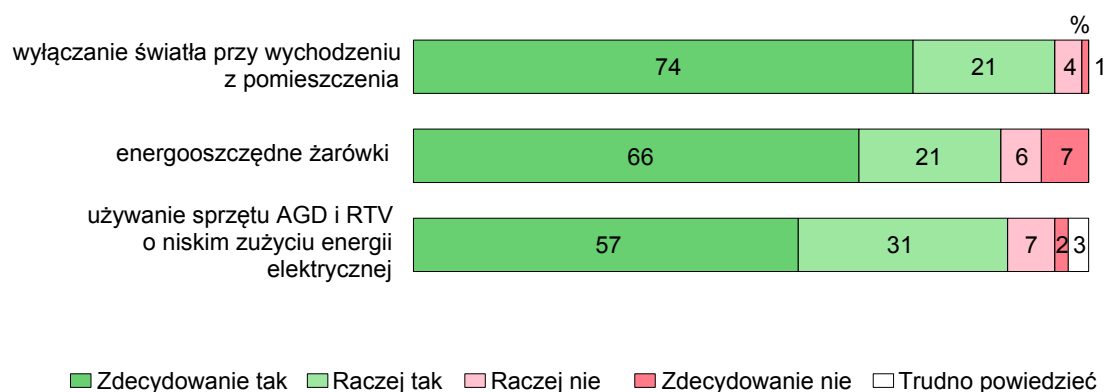
RYS. 3. CZY W PANA(I) MIESZKANIU/DOMU SĄ NOWOCZESNE OKNA ZAPEWNIAJĄCE IZOLACJĘ TERMICZNĄ?

Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy w Pana(i) gospodarstwie domowym planowana jest wymiana okien na nowoczesne, zapewniające izolację termiczną?
N=149

Zdecydowana większość Polaków deklaruje oszczędne korzystanie w domu z energii elektrycznej. Niemal wszyscy twierdzą, że wyłączają światło wychodząc z pomieszczenia (łącznie 95%), niewiele mniej osób używa energooszczędnych żarówek (łącznie 87%) lub sprzętu AGD i RTV o niskim zużyciu energii elektrycznej (łącznie 88%).

RYS. 4. CZY W SWOIM GOSPODARSTWIE DOMOWYM STOSUJE PAN(I) NASTĘPUJĄCE SPOSOBY OSZCZĘDZANIA ENERGII ELEKTRYCZNEJ:

Wyłączanie światła przy wychodzeniu z pomieszczenia jest działaniem o nieco innym charakterze niż korzystanie z energooszczędnych żarówek bądź sprzętu AGD i RTV. W przeciwieństwie do „gaszenia światła”, oszczędzanie energii za pomocą energooszczędnego sprzętu wymaga bowiem pewnych inwestycji finansowych: zakupu odpowiednich żarówek, pralki, lodówki itp. Odsetek zdecydowanych deklaracji używania żarówek i sprzętu o niskim zużyciu energii wzrasta wraz z wykształceniem i oceną materialnych warunków życia. Innymi słowy – w ten sposób częściej w porównaniu z innymi oszczędzają energię osoby lepiej wykształcone i zamożniejsze. Wyłączanie światła przy wychodzeniu z pomieszczenia praktykowane jest natomiast z porównywalną częstością przez reprezentantów wszystkich grup wyróżnionych ze względu na cechy społeczno-demograficzne, ale relatywnie najczęściej robią to osoby najniżej wykształcone i najstarsze.

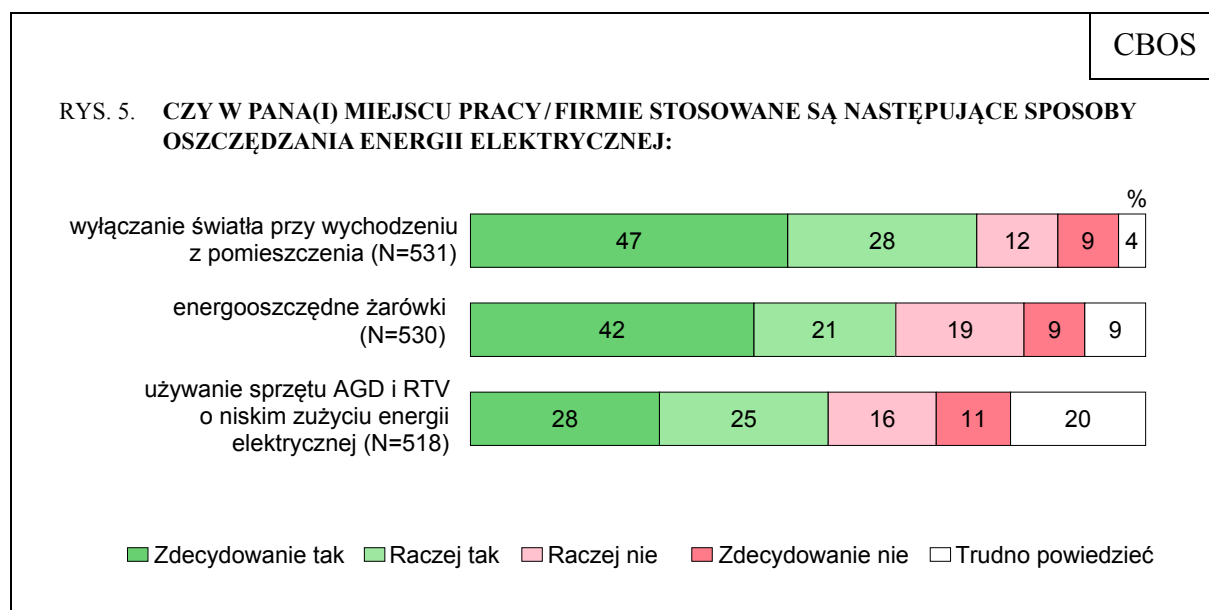
Jedną z dróg wiodących do obniżenia kosztów poboru energii może być zmiana firmy dostarczającej energię elektryczną do mieszkania/domu. Zainteresowanie takim rozwiązaniem jest jednak znikome: plan zmiany operatora w ciągu najbliższych 12 miesięcy w celu wynegocjowania korzystnej ceny dostawy prądu wyraża jedynie 6% ogółu badanych (2% w sposób zdecydowany). Nie pytaliśmy respondentów wprost o powód braku zainteresowania zmianą dostawcy energii, jednak – wobec powszechności deklaracji dotyczących oszczędzania energii – można przypuszczać, że na przeszkodzie nie stoi akceptacja poziomu kosztów obecnie ponoszonych z tego tytułu. Przyczyn należy upatrywać raczej w braku wiary w możliwość rzeczywistego zmniejszenia obciążeń finansowych i w obawach przed komplikacjami związanymi ze zmianą operatora.

Oszczędzanie energii elektrycznej poprzez używanie energooszczędnego sprzętu, żarówek lub wyłączanie zbędnego oświetlenia w zdecydowanie mniejszym stopniu praktykowane jest w pracy niż w domu. Wśród badanych, których dotyczy³ kwestia oszczędzania energii w miejscu pracy, blisko połowa (47%) zdecydowanie twierdzi, że tam, gdzie pracuje, stosuje się w ramach oszczędności wyłączanie zbędnego oświetlenia. Nieco mniejszy odsetek (42%) zdecydowanie wskazuje w tym kontekście na korzystanie z energooszczędnych żarówek. Deklaracje badanych świadczą też, że relatywnie rzadko stosowanym w miejscu pracy sposobem oszczędzania energii elektrycznej jest używanie

---

³ Badani mieli możliwość samodzielnie zdecydować, czy kwestia ta ich dotyczy; osoby wskazujące kategorię „nie dotyczy” wyłączono z analizy.

sprzętu o niskim jej zużyciu: zdecydowane przekonanie o podejmowaniu tego rodzaju działań w swoim miejscu pracy wyraża tylko 28% pracujących respondentów.

Stosowanie w miejscu pracy wszystkich trzech uwzględnionych w pytaniu działań ukierunkowanych na ograniczenie zużycia energii częściej deklarują osoby zatrudnione w sektorze prywatnym poza rolnictwem⁴ i pracujące w prywatnych gospodarstwach rolnych; relatywnie najrzadziej tego rodzaju oszczędności podejmowane są tam, gdzie pracodawcą jest państwo lub samorząd (w instytucjach/urzędach/ zakładach całkowicie państwowych, samorządowych lub publicznych).

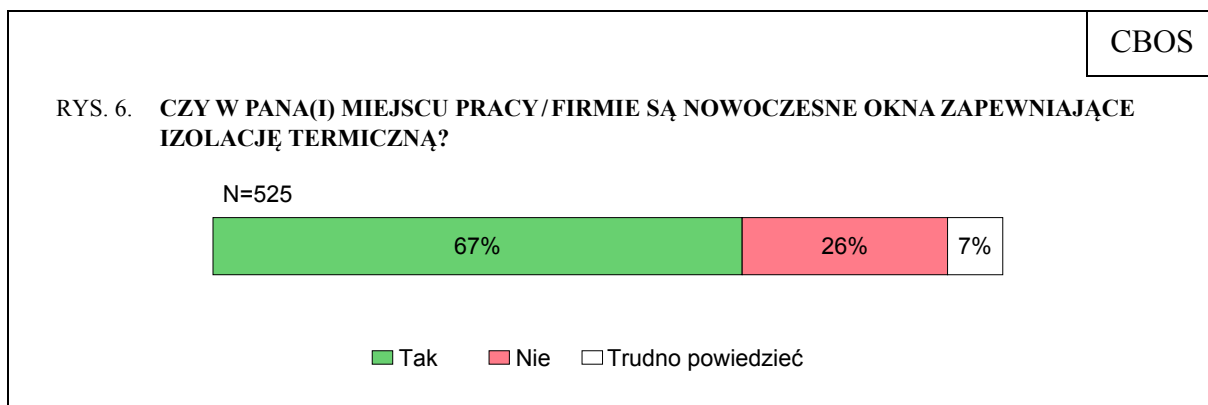
Deklaracje badanych wskazują, że w większości miejsc pracy/firm są nowoczesne okna zapewniające izolację termiczną (67%). Jednak i w tym przypadku odsetek ten jest niższy od odsetka prywatnych mieszkań/domów, w których są nowoczesne okna.

Oknami zapewniającymi izolację termiczną częściej w porównaniu z innymi mogą się pochwalić instytucje, urzędy i zakłady państwowe, samorządowe lub publiczne (78%).

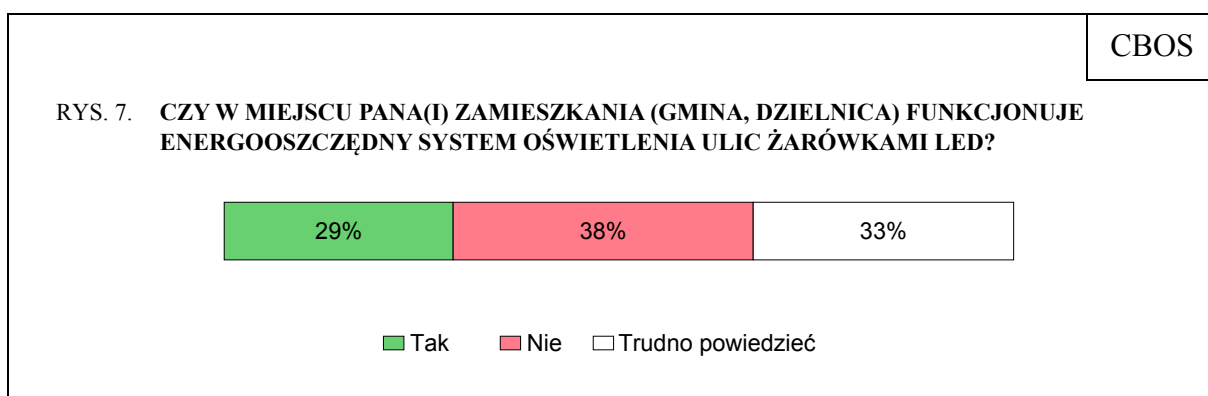
⁴ W tym pracujący na własny rachunek.

Według Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w naszym kraju jest obecnie około 3,3 mln lamp ulicznych. Zdecydowaną większość spośród nich stanowią lampy sodowe, pozostałe to lampy rtęciowe, żarowe, neonowe i inne. Wszystkie te źródła światła charakteryzują się niską wydajnością: tracone jest blisko 60% wykorzystywanej przez nie energii. Lepszą wydajność można uzyskać wymieniając oświetlenie uliczne na LED, którego dodatkową istotną zaletą jest redukcja wpływu światła zewnętrznego na środowisko nocne. Przejście na oświetlenie ledowe może oznaczać dla samorządów ograniczenie wydatków, a dla środowiska – niższy poziom emisji zanieczyszczeń.

Funkcjonowanie energooszczędnego systemu oświetlenia ulic żarówkami LED w swoim miejscu zamieszkania deklaruje 29% respondentów, co trzeci nie potrafi ocenić, jakiego rodzaju oświetlenie zewnętrzne jest wykorzystywane w jego najbliższym otoczeniu.

Obserwacje badanych dotyczące obecności na ulicach dzielnicy/gminy oświetlenia LED wskazują na nierównomierne korzystanie z tej technologii. Zdecydowanymi liderami w tym względzie są województwa wschodnie: podlaskie, gdzie blisko połowa (48%) respondentów deklaruje, że w ich najbliższym otoczeniu funkcjonuje ledowy system

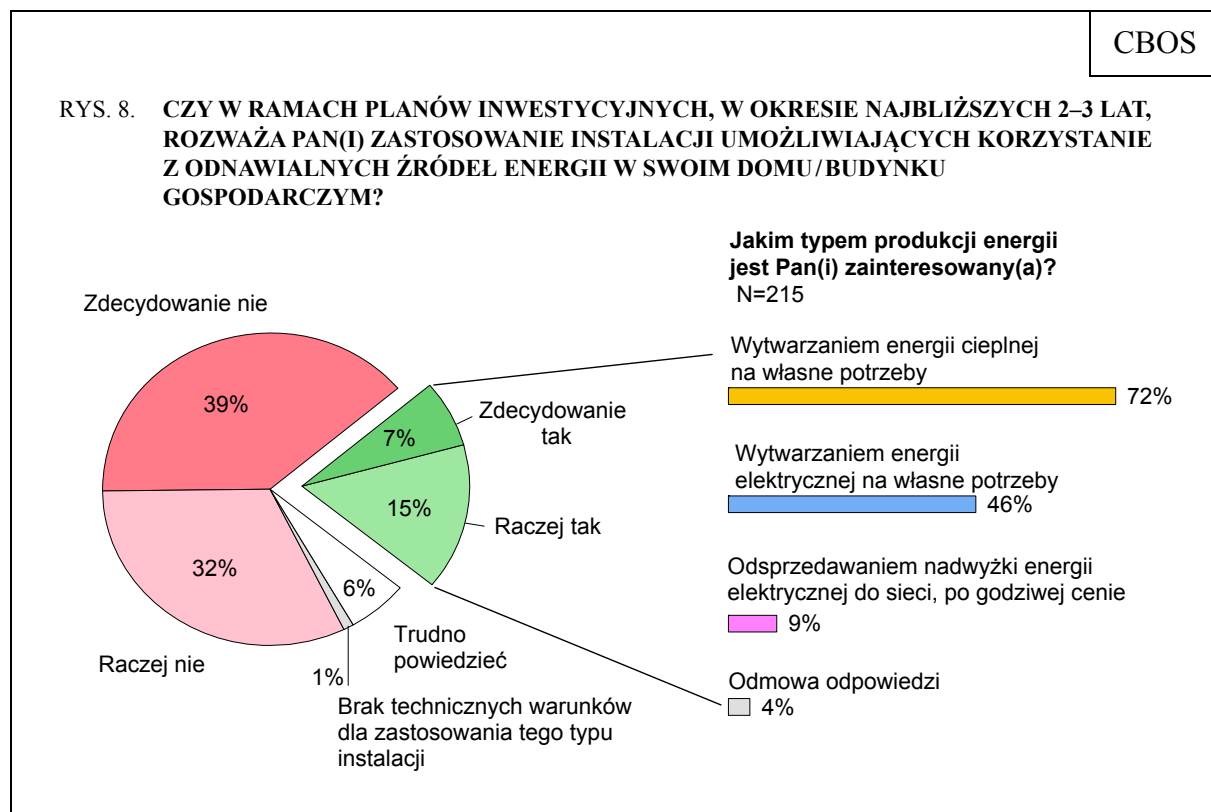
oświetlenia ulic, i lubelskie (42% deklaracji). Na przeciwległym końcu skali plasują się województwa opolskie i wielkopolskie, w których obecność oświetlenia ledowego na ulicach zauważyło odpowiednio 9% i 13% mieszkańców.

Z deklaracji respondentów wynika, że energooszczędny system oświetlenia ulic LED jest najbardziej rozpowszechniony w najmniejszych i największych miastach (odpowiednio: 40% i 36% wskazań).

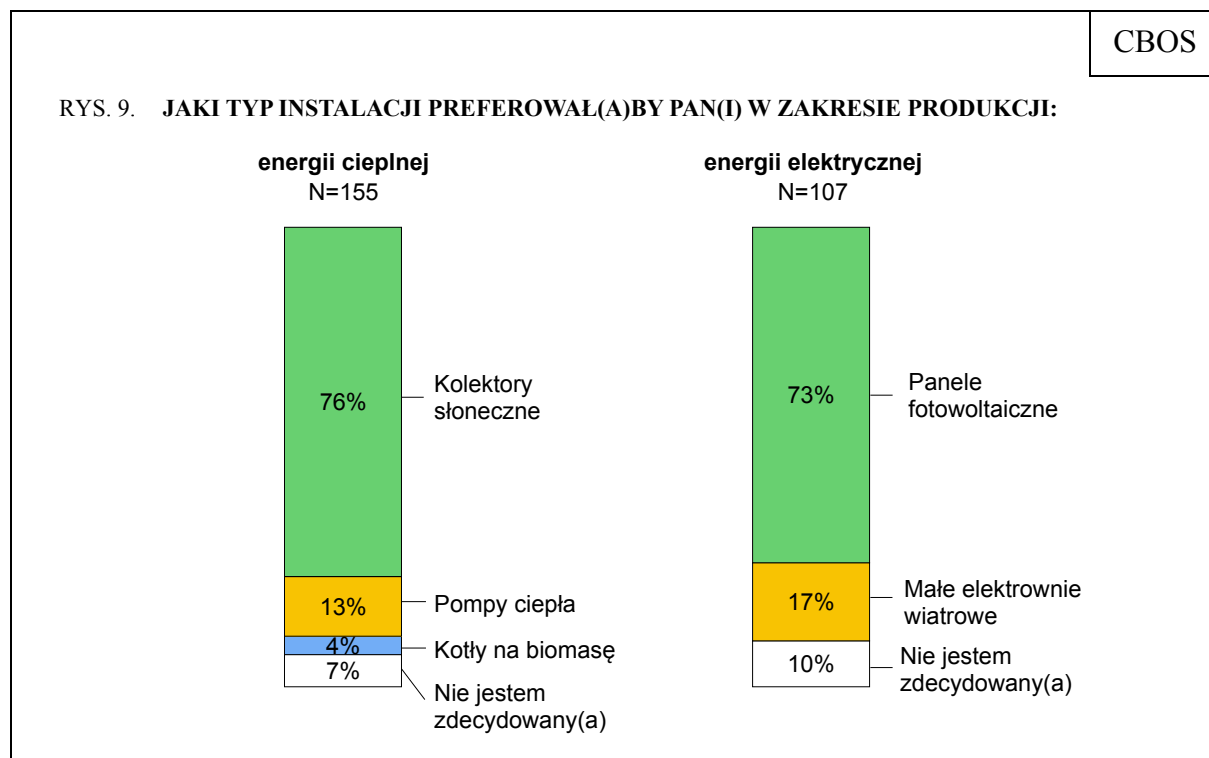
ENERGETYKA OBYWATELSKA

Zainteresowanie energetyką prosumencką jest wśród Polaków relatywnie wysokie. Zainstalowanie w ciągu najbliższych 2–3 lat urządzeń umożliwiających korzystanie z odnawialnych źródeł energii w swoim domu lub budynku gospodarczym rozważa łącznie 22% badanych, przy czym 7% w sposób zdecydowany.

Osoby z tej grupy zainteresowane są przede wszystkim wytwarzaniem energii na własne potrzeby: 72% deklaruje chęć wytwarzania energii cieplnej, 46% – energii elektrycznej. Tylko niespełna jedna dziesiąta osób zainteresowanych energetyką prosumencką (9%) deklaruje chęć odsprzedawania energii elektrycznej do sieci, po godziwej cenie.

Osoby rozważające samodzielne produkowanie energii cieplnej zdecydowanie preferują w tym zakresie kolektory słoneczne (76%). Badani mający zamiar wytwarzać energię elektryczną w dziedzinie instalacji nastawiają się przede wszystkim na panele fotowoltaiczne (73%).

Możliwość zainstalowania urządzeń umożliwiających korzystanie z odnawialnych źródeł energii w swoim domu lub budynku gospodarczym częściej biorą pod uwagę mieszkańcy wsi (26%) niż miast. Rozwiązanie takie cieszy się największym zainteresowaniem osób pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych (36%).

Zamiarowi samodzielnego produkowania energii sprzyja postawa proekologiczna, wyrażająca się w przekonaniu o wpływie jednostki na stan środowiska naturalnego, przywiązywaniu bardzo dużej wagi do kwestii zapewnienia czystego powietrza oraz postrzeganiu zagrożeń dla środowiska (będących skutkiem emisji dwutlenku węgla do atmosfery) w kategoriach bardzo poważnego problemu. Entuzjaści energetyki prosumenckiej częściej w porównaniu z innymi podejmują obecnie działania mające na celu oszczędzanie energii – stosują energooszczędne żarówki i sprzęt AGD/RTV, instalują w swoich mieszkaniach nowoczesne okna, które zapewniają izolację termiczną.

Inwestycja w instalacje produkujące energię wymaga na starcie znacznych nakładów finansowych. Możliwość jej dofinansowania proponuje obecnie Bank Ochrony Środowiska, który w ramach programu Ekokredyt Prosument oferuje nisko oprocentowane pożyczki oraz dopłaty do instalacji, takich jak małe elektrownie wiatrowe czy panele fotowoltaiczne, umożliwiające obywatelom wytwarzanie na własne potrzeby energii elektrycznej oraz ciepła z odnawialnych źródeł energii. Dane z naszego badania wskazują, że informacja o ofercie BOŚ trafia do zainteresowanych – o ile wśród ogółu badanych wiedzę o możliwości tego rodzaju wsparcia finansowego deklaruje 58%, o tyle wśród respondentów poważnie rozważających inwestycję w mikroinstalacje OZE do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej odsetek ten sięga 84%.

Oszczędzanie energii cieplnej i elektrycznej to wśród Polaków działania powszechne. Większość budynków ma dodatkowe ocieplenie i okna zapewniające izolację termiczną, a mieszkańcy używają energooszczędnych żarówek oraz sprzętu AGD i RTV. Relatywnie liczna grupa Polaków deklaruje gotowość do uczynienia kolejnego kroku w kierunku energetyki ekologicznej, zamierzając stać się jednocześnie producentami i konsumentami energii.

Opracowała
Magdalena GWIAZDA

A N E K S

Tabela 1

		Czy w swoim gospodarstwie domowym stosuje Pan(i) następujący sposób oszczędzania energii elektrycznej: wyłączanie światła przy wychodzeniu z pomieszczenia?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		74	21	4	1	0	990
Płeć	Mężczyźni	73	21	5	1	0	470
	Kobiety	75	21	3	1	0	520
Wiek	18-24 lata	62	28	8	2		102
	25-34	76	18	4	2	1	189
	35-44	70	25	5	1		181
	45-54	74	23	2	0		147
	55-64	76	19	4	1	0	173
	65 lat i więcej	81	15	2	2		198
Miejsce zamieszkania	Wieś	74	20	5	2		393
	Miasto do 19 999	77	20	1	2		120
	20 000 - 99 999	80	16	3	1	0	219
	100 000 - 499 999	73	21	5		1	154
	500 000 i więcej mieszk.	61	33	6			104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	76	20	2	2		200
	Zasadnicze zawodowe	74	21	3	2		243
	Średnie	73	20	6	1	0	300
	Wyższe	73	22	4	1	0	248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	72	25	3	1		127
	Średni personel, technicy	73	25	2			43
	Pracownicy adm.-biurowi	79	12	8	1		63
	Pracownicy usług	77	15	8			61
	Robotnicy wykwalifikowani	75	21	2	1	0	108
	Robotnicy niewykwalifik.	72	25	4			42
	Rolnicy	68	30	2			40
	Pracujący na własny rach.	63	27	7	3		37
	Bezrobotni	79	15	5	2		64
	Emeryci	79	17	3	2		233
	Renciści	80	14	6	1		62
	Uczniowie i studenci	64	31	1	3		58
	Gospodynie domowe i inni	62	28	9		2	54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	75	19	5	0	0	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	70	29	1			94
	sekt. prywat. poza rolnict.	73	20	5	1		239
	prywatnym gosp. rolnym	73	26	2			42
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	75	19	4	1		135
	Od 650 do 999 zł	69	24	6	2		140
	Od 1000 do 1399 zł	77	19	3	2		168
	Od 1400 zł do 1999 zł	71	24	4	1		135
	2000 zł i więcej	68	27	5			170
Ocena własnych war. mater.	Złe	71	21	4	5		66
	Średnie	74	20	4	1	0	364
	Dobre	74	21	4	1		560
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	79	13	3	5		41
	Raz w tygodniu	72	23	4	1	0	479
	1-2 razy w miesiącu	76	20	4			127
	Kilka razy w roku	77	17	4	2	1	191
	W ogóle nie uczestniczy	75	19	5	1		141
Poglądy polityczne	Lewica	71	24	5	1		149
	Centrum	79	16	4	1		231
	Prawica	73	21	5	1	0	328
	Trudno powiedzieć	73	22	3	2	0	282

Tabela 2

		Czy w swoim gospodarstwie domowym stosuje Pan(i) następujący sposób oszczędzania energii elektrycznej: energooszczędne żarówki?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		66	21	6	7	0	990
Płeć	Mężczyźni	64	23	7	7	0	470
	Kobiety	68	20	5	7		520
Wiek	18-24 lata	58	28	9	4	1	102
	25-34	78	13	5	3		189
	35-44	70	19	7	4		181
	45-54	67	20	7	6		147
	55-64	62	24	5	9		173
	65 lat i więcej	56	26	5	12		198
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	21	10	10		393
	Miasto do 19 999	65	26	3	6		120
	20 000 - 99 999	74	16	4	6	0	219
	100 000 - 499 999	70	22	4	4		154
	500 000 i więcej mieszk.	65	26	5	4		104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	48	25	11	16		200
	Zasadnicze zawodowe	58	24	11	7	0	243
	Średnie	74	18	3	4		300
	Wyższe	78	19	1	2		248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	80	18	1	1		127
	Średni personel, technicy	80	18		2		43
	Pracownicy adm.-biurowi	80	18		2		63
	Pracownicy usług	78	18	5			61
	Robotnicy wykwalifikowani	66	17	6	10	1	108
	Robotnicy niewykwalifik.	58	28	9	4		42
	Rolnicy	54	22	13	12		40
	Pracujący na własny rach.	74	26				37
	Bezrobotni	58	22	11	10		64
	Emeryci	59	25	4	12		233
	Renciści	50	20	16	14		62
	Uczniowie i studenci	54	31	12	3		58
	Gospodynie domowe i inni	68	16	13	2		54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	78	18	3	2		150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	68	22	4	6		94
	sekt. pryw. poza rolnict.	73	19	3	3	0	239
	prywatnym gosp. rolnym	59	17	13	11		42
		60	19	11	10		135
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	60	19	11	10		135
	Od 650 do 999 zł	61	22	9	7		140
	Od 1000 do 1399 zł	62	21	6	10		168
	Od 1400 zł do 1999 zł	68	23	3	6		135
	2000 zł i więcej	69	24	3	4		170
Ocena własnych war. mater.	Złe	41	34	7	18		66
	Średnie	61	24	8	8	0	364
	Dobre	72	18	5	5		560
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	66	18	2	13		41
	Raz w tygodniu	65	25	6	4		479
	1-2 razy w miesiącu	66	19	9	6		127
	Kilka razy w roku	67	14	7	11	0	191
	W ogóle nie uczestniczy	68	21	3	8		141
Poglądy polityczne	Lewica	68	23	6	4		149
	Centrum	72	17	5	6		231
	Prawica	64	22	7	7		328
	Trudno powiedzieć	61	23	6	9	0	282

Tabela 3

		Czy w swoim gospodarstwie domowym stosuje Pan(i) następujący sposób oszczędzania energii elektrycznej: używanie sprzętu AGD i RTV (np. telewizor, lodówka) o niskim zużyciu energii elektrycznej?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		57	31	7	2	3	990
Płeć	Mężczyźni	53	33	8	3	3	470
	Kobiety	60	30	7	1	3	520
Wiek	18-24 lata	35	45	14	1	5	102
	25-34	65	25	9	1	1	189
	35-44	60	31	5	3	1	181
	45-54	65	27	4	2	2	147
	55-64	55	29	11	3	3	173
	65 lat i więcej	53	34	6	3	6	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	27	8	2	3	393
	Miasto do 19 999	57	34	5	2	2	120
	20 000 - 99 999	62	27	7	1	3	219
	100 000 - 499 999	50	38	8	2	3	154
	500 000 i więcej mieszk.	46	38	10	2	3	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	46	32	12	5	5	200
	Zasadnicze zawodowe	57	28	8	3	3	242
	Średnie	58	34	6	0	2	300
	Wyższe	64	30	5	0	1	248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	64	27	7	1	1	127
	Średni personel, technicy	60	36	4			43
	Pracownicy adm.-biurowi	69	25	3		2	63
	Pracownicy usług	61	29	6	2	1	61
	Robotnicy wykwalifikowani	59	30	9		1	108
	Robotnicy niewykwalifik.	52	31	14	4		42
	Rolnicy	54	32	7	4	3	40
	Pracujący na własny rach.	61	39				37
	Bezrobotni	53	19	15	9	4	64
	Emeryci	54	33	6	3	4	232
	Renciści	42	38	10		10	62
	Uczniowie i studenci	36	46	10	1	6	58
	Gospodynie domowe i inni	69	20	6	1	3	54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	64	29	7		1	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	34	11		1	94
	sekt. prywat. poza rolnict.	62	30	5	2	1	239
	prywatnym gosp. rolnym	52	31	11	4	2	42
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	52	31	10	3	3	135
	Od 650 do 999 zł	59	30	8	2	2	140
	Od 1000 do 1399 zł	54	31	8	4	3	168
	Od 1400 zł do 1999 zł	53	38	5	1	4	134
	2000 zł i więcej	56	35	7	1	1	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	34	27	21	13	5	66
	Średnie	52	34	9	2	4	364
	Dobre	63	30	5	1	2	560
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	53	28	6	3	10	40
	Raz w tygodniu	59	31	8	1	2	479
	1-2 razy w miesiącu	56	35	5	3	1	127
	Kilka razy w roku	59	23	8	5	5	191
	W ogóle nie uczestniczy	50	39	9	1	2	141
Poglądy polityczne	Lewica	54	35	7		4	149
	Centrum	60	31	6	2	2	230
	Prawica	57	31	8	3	2	328
	Trudno powiedzieć	56	29	9	2	4	282

Tabela 4

		Czy w Pana(i) miejscu pracy/firmie stosowany jest następujący sposób oszczędzania energii elektrycznej: wyłączenie światła przy wychodzeniu z pomieszczenia?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		47	28	12	9	4	531
Płeć	Mężczyźni	46	28	11	10	5	273
	Kobiety	49	27	12	9	3	258
Wiek	18-24 lata	39	30	10	10	11	43
	25-34	45	27	12	13	4	145
	35-44	38	34	13	10	5	145
	45-54	58	24	10	6	3	110
	55-64	54	21	14	8	3	71
	65 lat i więcej	67	30	4			17
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	30	9	8	3	204
	Miasto do 19 999	53	22	12	7	6	56
	20 000 - 99 999	44	26	12	15	3	121
	100 000 - 499 999	43	28	13	10	7	82
	500 000 i więcej mieszk.	42	29	18	6	4	68
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	64	12	12		12	37
	Zasadnicze zawodowe	53	25	11	6	4	116
	Średnie	43	30	12	13	2	178
	Wyższe	44	30	12	10	5	200
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	35	16	8	6	127
	Średni personel, technicy	50	23	15	7	4	42
	Pracownicy adm.-biurowi	55	24	8	11	2	63
	Pracownicy usług	51	18	10	16	4	60
	Robotnicy wykwalifikowani	48	26	9	13	5	105
	Robotnicy niewykwalifik.	35	27	23	14		40
	Rolnicy	67	20	6		7	28
	Pracujący na własny rach.	58	36	6			36
	Bezrobotni		61			39	3
	Emeryci	64	22		9	6	11
	Renciści	72	28				6
	Uczniowie i studenci	27	35	27	11		6
Gospodynie domowe i inni	52	22			25	4	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	40	32	14	9	5	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	43	30	14	10	3	90
	sekt. prywat. poza rolnict.	49	26	11	11	3	234
	prywatnym gosp. rolnym	70	19	5		6	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	53	26	13	6	2	60
	Od 650 do 999 zł	59	21	8	7	4	72
	Od 1000 do 1399 zł	42	32	9	16	1	84
	Od 1400 zł do 1999 zł	45	35	11	7	1	68
	2000 zł i więcej	42	30	18	8	3	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	48	25	8	7	12	15
	Średnie	44	28	12	11	5	170
	Dobre	49	27	12	9	3	346
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	53	29	10		8	20
	Raz w tygodniu	43	33	10	10	4	245
	1-2 razy w miesiącu	55	28	8	7	1	72
	Kilka razy w roku	51	19	16	7	8	115
	W ogóle nie uczestniczy	43	21	15	18	3	73
Poglądy polityczne	Lewica	50	27	15	6	2	88
	Centrum	49	28	9	12	1	121
	Prawica	45	31	10	8	5	186
	Trudno powiedzieć	46	22	13	11	7	136

Tabela 5

		Czy w Pana(i) miejscu pracy/firmie stosowany jest następujący sposób oszczędzania energii elektrycznej: energooszczędne żarówki?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		42	21	19	9	9	530
Płeć	Mężczyźni	45	20	18	9	8	272
	Kobiety	39	21	20	8	11	258
Wiek	18-24 lata	39	27	6	7	20	44
	25-34	42	24	21	7	6	145
	35-44	34	23	23	10	11	145
	45-54	44	14	19	14	8	110
	55-64	57	17	16	3	7	70
	65 lat i więcej	47	23	13	7	11	16
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	20	18	10	9	204
	Miasto do 19 999	36	15	18	10	21	56
	20 000 - 99 999	46	17	20	11	6	121
	100 000 - 499 999	37	30	19	7	8	81
	500 000 i więcej mieszk.	45	24	20	2	9	67
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	47	26	9		18	39
	Zasadnicze zawodowe	44	9	21	15	11	114
	Średnie	40	25	17	9	9	177
	Wyższe	42	23	22	6	7	200
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	22	23	5	7	127
	Średni personel, technicy	33	33	14	10	10	42
	Pracownicy adm.-biurowi	42	16	25	11	6	63
	Pracownicy usług	36	27	18	7	12	60
	Robotnicy wykwalifikowani	46	13	16	10	14	105
	Robotnicy niewykwalifik.	30	17	15	22	16	40
	Rolnicy	36	19	33	4	7	28
	Pracujący na własny rach.	54	26	13	7		36
	Bezrobotni		61		39		3
	Emeryci	63	22		4	11	11
	Renciści	100					4
	Uczniowie i studenci	41	38	11		11	8
	Gospodynie domowe i inni	52	25	22			4
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	38	18	26	10	9	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	40	30	14	4	12	90
	sekt. prywat. poza rolnict.	43	20	17	10	10	234
	prywatnym gosp. rolnym	41	17	29	8	6	32
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	45	12	14	16	13	59
	Od 650 do 999 zł	41	17	21	11	11	74
	Od 1000 do 1399 zł	38	21	19	12	10	84
	Od 1400 zł do 1999 zł	33	26	25	13	4	67
	2000 zł i więcej	41	26	25	3	4	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	41	27	13	7	12	15
	Średnie	39	25	15	11	10	169
	Dobre	44	19	21	8	9	347
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	36	15	16	7	26	18
	Raz w tygodniu	40	22	21	9	8	244
	1-2 razy w miesiącu	50	17	22	7	4	72
	Kilka razy w roku	39	19	21	7	14	117
	W ogóle nie uczestniczy	48	25	8	12	7	73
Poglądy polityczne	Lewica	48	25	20	3	4	87
	Centrum	40	21	21	10	8	121
	Prawica	44	18	19	10	8	184
	Trudno powiedzieć	37	22	17	9	15	137

Tabela 6

		Czy w Pana(i) miejscu pracy/firmie stosowany jest następujący sposób oszczędzania energii elektrycznej: używanie sprzętu AGD i RTV (np. telewizor, lodówka) o niskim zużyciu energii elektrycznej?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		28	25	16	11	20	518
Płeć	Mężczyźni	29	23	16	12	19	263
	Kobiety	28	26	16	11	20	255
Wiek	18-24 lata	28	16	16	10	30	43
	25-34	22	26	15	19	19	140
	35-44	26	25	19	9	20	143
	45-54	35	24	13	10	18	108
	55-64	37	25	14	8	17	68
	65 lat i więcej	34	29	24		13	15
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	25	15	8	21	197
	Miasto do 19 999	25	20	25	9	20	54
	20 000 - 99 999	30	22	11	20	17	120
	100 000 - 499 999	22	29	13	15	21	80
	500 000 i więcej mieszk.	29	24	25	6	17	67
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	30	10	12	10	38	36
	Zasadnicze zawodowe	30	13	19	12	26	112
	Średnie	28	30	14	12	15	173
	Wyższe	28	29	16	11	16	196
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	37	15	7	15	125
	Średni personel, technicy	28	35	15	9	14	41
	Pracownicy adm.-biurowi	35	21	19	11	15	62
	Pracownicy usług	29	27	13	15	17	60
	Robotnicy wykwalifikowani	25	18	13	15	29	102
	Robotnicy niewykwalifik.	15	9	17	28	30	40
	Rolnicy	36	18	26	5	14	25
	Pracujący na własny rach.	38	23	15	6	17	34
	Bezrobotni		25		36	39	3
	Emeryci	42	13	15		30	9
	Renciści	61	39				4
	Uczniowie i studenci	27		60		13	6
Gospodynie domowe i inni	66		16		18	5	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	23	27	18	10	22	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	30	16	8	20	90
	sekt. prywat. poza rolnict.	30	23	14	14	19	227
	prywatnym gosp. rolnym	39	15	22	11	12	29
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	24	24	13	15	25	56
	Od 650 do 999 zł	37	15	17	16	15	73
	Od 1000 do 1399 zł	28	26	17	13	16	83
	Od 1400 zł do 1999 zł	24	25	21	16	14	65
	2000 zł i więcej	25	31	22	6	16	118
Ocena własnych war. mater.	Złe	17	28	16	7	32	15
	Średnie	23	21	17	15	24	164
	Dobre	32	26	15	10	17	339
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	43	25	12	7	13	18
	Raz w tygodniu	28	26	18	11	17	240
	1-2 razy w miesiącu	34	32	18	6	9	70
	Kilka razy w roku	27	19	14	12	28	111
	W ogóle nie uczestniczy	24	21	14	19	22	73
Poglądy polityczne	Lewica	30	25	18	14	13	87
	Centrum	32	22	10	16	19	120
	Prawica	27	30	19	10	13	177
	Trudno powiedzieć	26	19	15	8	32	134

Tabela 7

		Czy w ramach planów inwestycyjnych, w okresie najbliższych 2-3 lat, rozważa Pan(i) zastosowanie instalacji umożliwiających korzystanie z odnawialnych źródeł energii w swoim domu/budynku gospodarczym?						Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	Nie dotyczy – brak technicznych warunków dla zastosowania tego typu instalacji	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		7	15	32	39	6	1	992
Płeć	Mężczyźni	8	16	32	36	6	2	470
	Kobiety	6	14	32	41	6	2	522
Wiek	18-24 lata	7	12	40	27	14		102
	25-34	6	22	32	31	6	4	189
	35-44	12	19	37	27	5	1	181
	45-54	8	15	38	32	5	1	147
	55-64	5	12	29	49	3	2	175
	65 lat i więcej	4	8	22	60	6	1	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	18	30	36	6	1	395
	Miasto do 19 999	7	9	37	40	7	1	120
	20 000 - 99 999	6	13	32	41	6	2	219
	100 000 - 499 999	7	16	31	37	6	3	154
	500 000 i więcej mieszk.	4	9	32	47	5	2	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	5	8	24	52	9	2	201
	Zasadnicze zawodowe	8	8	35	44	3	1	243
	Średnie	6	18	36	30	8	2	300
	Wyższe	8	23	30	33	5	1	248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	10	24	30	29	5	1	127
	Średni personel, technicy	11	20	35	24	5	5	43
	Pracownicy adm.-biurowi	4	23	26	34	12		63
	Pracownicy usług	7	21	46	20	6		61
	Robotnicy wykwalifikowani	6	11	32	44	4	3	108
	Robotnicy niewykwalifik.	5	20	36	30	4	5	42
	Rolnicy	13	22	31	23	11		40
	Pracujący na własny rach.	12	19	35	25	8	1	37
	Bezrobotni	5	8	37	44	4	2	65
	Emeryci	4	9	22	59	5	2	233
	Renciści	8	7	35	43	5	2	62
	Uczniowie i studenci	5	11	43	23	17		58
Gospodynie domowe i inni	10	13	40	36		1	54	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	20	32	36	5	2	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	16	35	31	11	3	94
	sekt. pryw. poza rolnict.	10	20	33	30	5	2	239
	prywatnym gosp. rolnym	15	21	31	23	11		42
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	8	19	35	32	5	1	135
	Od 650 do 999 zł	7	18	30	34	8	3	141
	Od 1000 do 1399 zł	6	14	31	44	4	2	168
	Od 1400 zł do 1999 zł	5	15	36	38	5	1	135
	2000 zł i więcej	10	12	29	43	4	2	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	6	25	55	4	3	66
	Średnie	6	14	34	39	6	1	366
	Dobre	7	16	31	36	6	2	560
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	5	10	36	45	4		41
	Raz w tygodniu	7	19	31	36	6	1	479
	1-2 razy w miesiącu	7	14	34	39	7		129
	Kilka razy w roku	6	11	37	38	6	3	191
	W ogóle nie uczestniczy	7	9	27	48	5	4	141
Poglądy polityczne	Lewica	8	13	31	38	7	2	149
	Centrum	5	15	35	37	5	3	231
	Prawica	10	18	31	34	5	1	328
	Trudno powiedzieć	4	11	31	46	7	1	284